

ejus fundo, non ita si sit in parte ipsius superiore, ita ut retinere possit sacras species. Execratur, etiam, si cuppa separetur a pede, cui est affixa. Quod si pes sit tornatilis, non amittit consecrationem, cum re veram formam non perdat, sed omnes ejus partes sine novo artificio jungi possint. Ita Suarez, Roncaglia, aliique communiter, quamvis aliqui cum S. Antonino velint etiam amitti consecrationem. Sunt etiam, qui affirmant execrari calicem, si pereat inauratio, eo quod tota unctio fiat in superficie calicis. Negant tamen probabilius Lugo, Spöter, Tournelyus cum Suarez, quia licet unctio fiat solum in superficie calicis, tamen tota calicis moles consecratur.

63. An autem calix, qui denuo inauratur, nova indigeat consecratione, res est utrinque probabilis. Afirmat Suarius cum aliis, quia calix consecratur propter contactum sanguinis Christi, adeoque non consecrata illius superficie, necessario calix est consecrandus. Mihi tamen videtur probabilior contraria sententia, cui subscribit Tournelyus; nam si amittendo inaurationem, consecrationem calix non amittit, ut communis est doctrina Theologorum, consequens videtur, ut consecrationem non perdat, si de novo inaufretur; quemadmodum si Ecclesia consecrata dehuo dealbetur, nova non eget consecratione. Superficies enim aurea, quæ recens calici adhibetur, fit sacra per conjunctionem cum calice consecrato, ut pars assuta lacero corporali, manet benedicta ex *c. unico de Consec. Eccl.*

64. Denique vestes sacræ amittunt bene-

dictionem, cum ita destruuntur, ut non possint ulterius deservire ad proprios uniuscujusque usus. Corporale v. g. dum fractione, vel diminutione redditur ineptum ad continendum honeste calicem cum patena; alba, cum ab ea manica abscinditur; cingulum, cum ita rumpitur, ut neutra pars cingere possit; stola cum non potest humeros operire; & idem dicendum, si aliqua ejus pars scinditur, quamvis statim sarciatur, quia jam suam formam amisit. Secus autem si attritis aliqua pars assuatur, vel manente parte principali, & sufficiente, altera annectatur, quia accessorium sequitur principale. Pariter si stola, vel casula duplicata, facili separatione fiant duæ, quarum utraque apta sit ad sacrificium, non perdunt benedictionem.

Nota: quamvis partes rei consecratæ, destructa ejus forma, desinant esse sacræ, non possunt applicari ad usus profanos, sed aut igne consumendæ sunt, aut ad alios sacros usus adhibendæ ex *c. altaris de consecr. V.* alia apud auctorem,

CAPUT VI.

De Missæ applicatione, & stipendio.

65. Sicut solus Sacerdos offerre potest immediate Missæ Sacrificium ex tradita sibi a Christo potestate, ita ipsius est solum applicare ejus fructum sive pro uno, sive pro pluribus, seu vivis, seu defunctis. Hinc valide applicat, etsi peccet, applicando contra voluntatem Superiorum; est enim actus potestatis Ordinis, quæ

potestas a Superiore non dependet. Ita communis doctrina contra Scotum, & alios. Quod si Sacrificium nulli applicetur, vel ei, qui non est capax, fructus remanet in thesauro Ecclesiæ, vel cedit ipsi Sacerdoti, vel illis, pro quibus applicare debuit; hæc enim creditur fuisse tacita ipsius intentio. Hinc cum dubitatur in Missis gratuitis, an ille, pro quo applicatur, sit capax, necne fructus, consultius est sub conditione applicare vel pro illo, vel pro nobis ipsis, vel pro aliis. In Missis vero debitis ex stipendio, debet pro illo applicari, cui debetur; quod si ille sit incapax, pro ejus propinquis, vel pro iis, pro quibus fuerit ejus implicita voluntas ut applicaretur.

66. *Quæst. 1.* Quænam sufficiat applicatio Missæ? R. sufficere habitualem, scilicet eam, quæ aliquandiu habita est, & non est revocata; & hanc esse omnium praxim testatur Gobat; nec in re dissentit Concina; quamvis enim exigat intentionem virtualem, eam tamen ita explicat, ut cum nobis consentiat. Ait enim, si quis accepit stipendia pro Missis viginti, & hodie celebrare incipit cum animo diebus sequentibus pro offerente celebrandi, tunc sufficere primam intentionem, licet eam diebus sequentibus alio distractus non renovet. Ratio autem nostra est, quia applicatio Missæ se habet ad instar donationis verbalis, quæ semel facta valet, donec revocetur. Nec est eadem ratio in Sacramento, in quibus intentio efficit ipsum Sacramentum, & re ipsa illud influit; quod non accidit in intentione applicationis

Missæ, sine qua ex se fructus oritur, & solum requiritur, ut alicui in particulari fructus obveniat.

67. *Quæst. 2.* Quando fieri debeat applicatio? R. 1. opus non est, ut fiat in ipso sacrificio; sufficit enim, ut antea facta sit, & non revocata, ut dictum est, etsi postea de illa non cogitet Sacerdos. Potest etiam fieri in ipso sacrificio, saltem ante consecrationem, ut docet communis sententia, quamvis aliqui dicant sufficere, si fiat applicatio ante sumptionem, *quod tamen non probat.* R. 2. si post consecrationem nulli fuerit applicata, non potest ulli postea applicari, & multo minus stipendium accipi. Producit enim effectum quando existit sacrificium, nec vero effectus ille suspenditur.

68. *Quæst. 3.* An valeat applicatio Missæ sub conditione? R. valere, si applicetur sub conditione jam impleta, v. g. ob intentionem, quam habuit Superior; non autem sub conditione futura contingente, v. g. pro illo, qui prius morietur, vel secundum intentionem, quam quis cras habebit. Pariter neque valet si applicetur pro causa quæ adhuc non existit, adeoque jure merito damnata est a Paulo V. consuetudo applicandi Missam pro iis, qui primum offerent stipendium, *tanquam pluribus nominibus periculosa, fidelium scandalis obnoxia, atque a vetusto Ecclesiæ more nimium aberrans.*

69. *Quæst. 4.* An liceat Sacerdoti accipere stipendia pro Missæ celebratione? R. id licere, ut constat ex communi praxi, probata ab Ecclesia contra Wiclefistas id improbantem. Nam ut

ait D. Th. 2. 2. q. 10. a. 2. *Sacerdos non accipit pecuniam, quasi pretium consecrationis Eucharistiæ, hoc enim esset simoniacum, sed quasi stipendium suæ sustentationis.* Quæ consuetudo subrogata est in locum oblationis panis, & vini, & similium, quam fideles faciebant, quæque ex parte cedebat in profectum Sacerdotum, ut erudite tradit Bened. XIV. in lib. V. de Syn. ubi etiam c. VIII. legitur PP. Concilii Tolet. ann. 1324. vetuisse, ne ullus Sacerdos quicquam ~~ve~~ minimum pro Missa exigeret, sed eleemosina sponte oblata contentus esset. Consuetudo autem hodierna permittit eleemosynas accipere pro Missa non solum pauperi Sacerdoti, sed etiam diviti, quia operarius quisque dignus est mercede sua, & ut ait Apostolus 1. ad Cor. 9. *Quis suis stipendiis militat unquam?* accidentarium autem est, ut quis aliunde sustentari possit, nec debet id officere Sacerdoti, sicut militi alioquin diviti non officit, quo minus stipendia sua accipiat.

70. *Quæst. 5.* Quo tempore debeat Sacerdos celebrare Missas, pro quibus accepit stipendium? R. 1. graviter peccare Sacerdotem, qui accipiens stipendium, ut Sacrum faciat in tali die, differat in alium diem nisi causa sit justa differendi, ut ipse interpretari possit tacitum dantis consensum. Talis autem præsumi nequit, cum datur ad celebrandum pro graviter infirmo, pro vincenda tentatione, pro felici exitu negotii, cet. Quod si dantem pia sua intentione defraudat, agit contra justitiam, & ad restitutionem obligatur. R. 2. reum esse

gravis peccati, si diu differat, adeoque non posse accipere plures Missas, quam eas, quas celebrare potest intra tempus non longum, nisi aliud constet de mente offerentis. Ratio est, ne is, cui Missa debetur, fructu interea privetur sacrificii, & quia est veluti quidam justitiæ contractus, quo alter se obligat ad dandam eleemosynam, alter ad celebrandum justa ipsius voluntatem. Hinc S. Concilii Congregatio pluribus decretis id vetuit, & Innoc. XII. in Bulla, quæ incipit: *nuper*. Extat autem decretum editum auctoritate Urbani VIII. ubi prohibentur Sacerdotes *plures eleemosynas manuales accipere, quam eas, quibus intra modicum tempus possint satisfacere.*

71. R. 3. Illa verba *modicum tempus* non omnes uno modo explicant. Missis aliis opinionibus, non improbabiler censet Lugo, spatium duorum mensium non esse longum reputandum. Quam sententiam communem esse dicit Tournelius, eique subscribit. Alii limitant ad unius mensis spatium ex declaratione S. Cong. Concilii 1655. quam refert Bened. XIV. *Notif. 56.* Certe in Misis pro defunctis dilatio unius mensis merito gravis reputatur, ut Tournely ipse, Sporet, aliique consentiant. Cum autem Missæ plures aliqui communitati celebrandæ offeruntur, præsumitur dantis esse voluntatem, ut citius dicantur, quam si uni Sacerdoti omnes commendentur, sed in hoc maxime attendenda, est voluntas dantis, & obligationes, quibus sit satisfaciendum.

72. *Quæst. 6.* Quale stipendium pro Missa

possit accipi? R. 1. damnatae sunt ab Alex. VII. propositiones duae, quarum prima dicebat; *duplicatum stipendium potest Sacerdos pro eadem Missa licite accipere, applicando petenti partem etiam specialissimam fructus ipsimet celebranti correspondentem*: altera autem haec erat: *non est contra justitiam pro pluribus Sacrificiis stipendium accipere, & Sacrificium unum offerre, neque etiam est contra fidelitatem, etiamsi promittam cum juramento danti stipendium, quod pro nullo alio offeram*. R. 2. Stipendium justum Missae esse illud, quod praescriptum est vel a loci consuetudine, vel a lege Synodali, si adsit; vel ab Episcopo. Ita declaravit S. Cong. C. 15. Nov. 1698. ut tradit Bened. XIV. *Notif. 56.* & ab eadem declaratum est, ut ipsemet ait, Regularibus standum esse *taxae Ordinarii juxta morem regionis*. Quod tamen nihil prohibet, quominus fideles dare possint majus stipendium, si velint, & Sacerdotes accipere, nec possunt Episcopi prohibere ut decretum est a Cong. Conc. 16. Jan. 1649. contra Episcopum Pistoriensem teste eodem Bened. XIV. *Notif. 56.* Potest tamen Episcopus vetare, ne minus justo pretium accipiatur; ne quodammodo vilescat Missae Sacrificium. Cui prohibitioni, si fiat parere debent Sacerdotes omnes, etiam Regulares, nisi grave illis inde oriretur incommodum, quia tunc praesumitur tacita venia Superioris.

73. *Quaest. 7.* An licitum sit pacisci circa Missarum eleemosynas? R. Negant aliqui apud Concinam, eo quod Canones prohibeant pacta omnia, & conventiones circa stipendium

Missae *ex cap. fin de pactis*. Communis tamen opinio affirmat de pactis, quae justum stipendium non excedant; quamvis enim illud non detur ut praetium Missae, attamen cum tribuatur ex justitia pro sustentatione Sacerdotis, ut docet, D. Th., nihil officit, quod possit in pactum deduci. Canones autem, qui solent obijci, intelligi debent de pactis illicitis, ut ait Roncaglia, de quibus etiam loquitur Trident. Sess. 22. praescribens Episcopis, ut *importunas, atque illiberales eleemosynarum exactiones, potius, quam postulationes prohibeant*.

74. Si Testator non taxaverit stipendium Missarum, standum est taxae per consuetudinem admissae; sin autem, taxandum est ab Episcopo juxta morem illius loci, habita ratione haereditatis. Nec vero Procurator, vel Executor Testamenti, faciens celebrari Missas ubi minor est taxa, potest excessum sibi retinere; tum quia turpem ex eleemosynis quaestum faceret, tum quia nullum habet titulum, quo lucrum illud sibi retineat, cum nunquam dominium eleemosynarum sibi adquisierit. Viva in prop. damnat ab Alex. VII. Roncaglia, Concina, alii. Neque administratores Ecclesiarum possunt sibi retinere ullam vel minimam portionem eleemosynarum ratione expensarum in Missarum celebratione, nisi alios non habeant reditus; & tunc excedere non debent valorem expensarum, quae pro ipsomet Missae sacrificio necessario sunt subeundae. Ita fert decretum Cong. C. confirmatum ab Inoc. XII.

75. Non licet cuiquam partem stipendii da-

re Sacerdoti celebranti, & partem sibi retinere, ut constat ex decreto Urbani VIII. & ex prop. damnata ab Alex. VII. dicente: *Post decretum Urbani potest Sacerdos, cui Missæ celebrandæ traduntur, per alium satisfacere, collato illi minori stipendio, alia parte stipendii sibi retenta.* Quod si laicus sit, qui partem eleemosynæ sibi adtribuit, Excommunicationis pœnas subit, si Clericus suspensionem ipso facto incurrit, ut decrevit Bened. XIV. in ep. Encyclica, incipiente: *Quanta cura.* Qui declarat non licere, etiam si stipendium sit majoris pretii, atque etiamsi celebrans consentiat. Excipit Roncaglia, Viva, Continuator Tournelii, & alii, si Sacerdos celebrans sponte, & omnino liberaliter condonet excessum; sicut enim potest totum remittere, sic & illius partem. Verum hoc non est admittendum, si tu indices majus pretium acceptum, & Sacerdotem roges, ut remittat; vel ab eo quæras, an consentiat; id enim videtur diserte prohibitum in præfata Bulla Benedicti.

76. Excipitur etiam Beneficiarius, qui potest licite committere Sacerdoti in celebrationem Missæ, debitam pro Beneficio, tradito stipendio congruo juxta morem loci, ut constat ex decreto S. C. approbato ab Innoc. XII. in sua Bulla nuper. Idem licet Cappellano amovibili, modo pro Capellania certi redditus sint annuatim constituti, & perpetuo Cappellano assignati; secus vero si hujusmodi Cappellano pro qualibet Missa celebranda certa detur eleemosyna. Ita declaravit C. C. 14. Martii 1725. Nec vero prohibitum est Sacerdoti, accipienti sti-

pendium pro Missa crastina die celebranda, rogare alium, ut cras pro se celebret, obligando sese vicissim pro illo alia die applicare, licet pretium utriusque Missæ sit inæquale; hoc enim solum est permutare applicationem, seu intentionem Missarum, quod in usu positum est etiam apud viros pios, & meticulousæ conscientiæ.

77. *Quæst. 8.* An qui tenentur celebrare ratione Beneficii, seu capellæ, possint accipere novum stipendium, & eadem Missa utrique obligationi satisfacere? R. si in erectione Beneficii cautum sit, celebranti non teneri ad applicationem Sacrificii, potest accipere stipendium, & pro dante applicare; nequit vero, si in fundatione vel nihil omnino vel contrarium sit expressum. Imo celebrans tenetur applicare pro anima testatoris, quando in fundatione nulla sit adjecta declaratio, ad cujus suffragium Missa sit applicanda. Ita Bened. XIV. Motif. 56. ex pluribus declarationibus S. Cong. Concilii, quæ idem decrevit circa *Capellanos Monialium, & Confraternitatum, qui celebrant, ut Confratres, vel Moniales satisfaciunt præcepto audiendi Missam.* Quæ obligatio cessabit eo tempore, quo absque ipsorum culpa capitale dotis assignatæ otiosum est, & infructiferum. Ita constat ex decreto S. C. 1686. confirmato anno 1705. An autem dari possit præscriptio circa Missarum onera, disputant Theologi; sed negans sententia videtur magis consona Trid. Sess. 24. de Ref. c. 5.

78. *Quæst. 9.* Quando Parochus teneatur Sacrificium applicare pro populo? R. Bened.

XIV. in ep. encyclica 1734., quæ incipit: *Cum semper* declarat 1. Parochos omnes, sive Sæculares, sive Regulares, aut eorum Vicarios teneri saltem diebus festis Missam parochialem pro populo applicare. 2. nomine diei festi intelligi Dominicas omnes, & alios dies, in quibus populus Missæ interesse debet, licet possit postea operibus servilibus vacare. 3. Hoc decretum comprehendere Parochos, pinguibus redditibus destitutos. Permittit Episcopis, ut cum Parocho valde paupere dispenset ad accipiendam eleemosinam in die festo, modo intra eandem hebdomadam Missas omissas populo applicet. Deinde decernit, ut Missa conventualis, quæ singulis diebus canitur a Clero, pro Benefactoribus Ecclesiarum applicetur: non esse tamen obligationem, nisi aliud ferat consuetudo, applicare pro ipsis secundam Missam conventualem, modo in *Memento Defunctorum* fiat ipsorum Commemoratio.

79. Quoad locum, tempus, intentionem, & qualitatem Missæ dicendæ, standum est menti dantis stipendium, ita ut graviter peccet, si aliter faciat sine causa, aut sine dispensatione. Non censetur autem peccati reus Beneficiarius, aut Capellanus, qui pro se, aut pro alio ter, aut quater in anno celebraverit, nisi contrarium in fundatione sit expressum. Nec in morbo tenetur alium substituere, nisi diuturnus sit v. g. ultra dies quindecim. Reductio autem Missarum hodie reservata est Sedi Apostolicæ ex decreto S. C. justa Urbano VIII. & Inn. XII. declarationem. Aliâ circa Missarum sti-

pendia, imminutionem, cet. vide apud auctorem.

CAPUT VII.

De iis, quæ ad celebrandum requiruntur.

80. Ex Rubrica Missalis Rom. requiritur in primis altare consecratum ab Episcopo, vel saltem ara lapidea ab Episcopo consecrata, quæ possit calicem cum patena continere. Potest ara consecrari ab Abbate privilegium habente, ut habere etiam ad Ecclesias alienas Abbates Regulares, censet Barbosa cum aliis ex declaratione Cardin. & privilegio Innocentii III. Hoc altare ex eadem Rubrica operiendum est tribus mappis, sive tabulis mundis, ab Episcopo, vel alio habente potestatem benedictis, superiori saltem oblonga, quæ usque ad terram pertingat (quod tamen hodie non est in usu) aliis brevioribus, & mappa duplicata. Hactenus Rubrica Missalis.

81. *Quæst. 1.* Quale peccatum sit, sine altari, & sine mappis benedictis consecrare? R. altare, in quo sit lapis consecratus, sub mortali requiritur, ut omnes fatentur. Mortale quoque est sine ulla mappa celebrare, ut DD. communiter docent, quamquam, ut bene animadvertit Concina, nulla erit culpa, si gravis intersit necessitas celebrandi. Cum duplici tantum mappa sacrum facere, non excedit culpam venialem, etiamsi tanta non sit necessitas. Idem dicit, si mappæ non sint benedictæ; quod nec erit veniale, si justa causa excuset. Et quam-

vis in c. de consec. mappæ, & corporale debeant esse ex lino confectæ, possunt tamen fieri ex cannabæ, modo sint mundæ, quia non differunt quoad substantiam. Porro corporale debet esse benedictum, uti & palla, & purificatorium; quamquam de purificatorio multi affirmant, non indigere benedictione, præsertim cum in benedictionibus non reperiatu peculiaris benedictio ipsius.

82. *Quæst. 2.* Quales requirantur vestes sacræ ad celebrandum? R. requiri vestes ab Episcopo benedictas, nempe amictus, albam, manipulum, cingulum, stolam, & planetam, seu casulam; quæ tamen sufficit, ut benedicta sint ab Abbate, vel alio Prælato, habente privilegium, ut certe habent Mendicantes pro suis Ecclesiis. Et quidem sine ullis sacris vestibus celebrare, nunquam licet, ne in gravi quidem necessitate, essetque gravis irreverentia aliter peragere. Idem dico de aliis vestibus, quæ majores dicuntur; an autem justa, & gravi causa intercedente possit Sacrificium peragi sine cingulo, vel amictu v. g. disputant AA. & utraque opinio est probabilis.

83. Color vestium debet esse conveniens officio, & Missæ diei, ut præscribitur in Rubricis, secundum usus Ecclesiæ Romanæ. Quæ rubrica, ut aliæ ad Missam pertinentes, est perspectiva, quicquid nonnulli sentiant. Sed ut notat Sporer, non obligat sub gravi, nisi scandalum intersit, ut certe foret, si in die Paschatis, vel alio festivo celebraretur cum nigris vestibus. Color autem flavus, sive croceus cum alio quocumque

colore comparatur, cum omnes ad illum concurrant. Ita Meratius, & alii.

84. *Quæst. 3.* Quid notandum est super calicem, & patenam? R. mortale est sine calice, & patena celebrare, & quidem ab Episcopo, vel ab alio potestatem habente consecratis. Calix autem, ait Rubrica Missalis R. debet esse vel aureus, vel argenteus, aut saltem habere cuppam argenteam intus inauratam, & simul patenam intus inauratam. In alia autem rubrica dicitur, posse esse staneum, non vero vitreum, vel æreum, scilicet cogente paupertate. De cetero non potest excusari a culpa veniali, qui celebrat in calice non inaurato, ut dicunt Lugo, & Tournelyus. In aliquibus autem Germaniæ Ecclesiis pauperculis in usu est calix æreus inauratus, teste Holzman. Disputant hic Theologi, an calix, & alia remaneant benedicta, si quis in illis sacrificet non benedictis? Res est omnino dubia, proindeque standum est praxi, & consuetudini Ecclesiæ, quæ non permittit celebrari Missam nisi cum paramentis consecratis, aut benedictis.

85. *Quæst. 4.* An liceat celebrare in altari, ubi non sit imago Crucifixi? R. neg. ex Missali Rom. & ex decreto Cong. Rituum. Et quidem hæc non debet esse adeo tenuis, & exigua, ut oculos populi adstantis effugiat, sed statuit debet inter candelabra, etiam cum expositum est SS. Sacramentum. Nec sufficit imago solum depicta, aut sola Crux, sed crux cum statua Crucifixi. Excipe, si in altari sit
Tom. II. 16

jam statua magna Crucifixi, aut imago magna etiam depicta, ut refert Bened. XIV. in Const. *Accepimus* 16. Jul. 1746. Non ausim tamen damnare peccati gravis Sacerdotem, sine Cruce celebrantem, ut docent Suarez, Tournelius, & alii plurimi contra paucos.

86. *Quæst.* 5. Qualiter lumen ad Sacrificium requiratur? Duo lumina, eaque cerea ex consuetudine requiruntur. Celebrare autem sine ullo lumine nunquam licet, quacumque urgente necessitate. Si autem ista sit gravis, potest celebrari cum uno tantum lumine, vel cereo, si haberi possit, vel ex sebo, aut oleo. Extra necessitatem autem gravem non licet celebrare cum uno tantum lumine, quamquam præciso scandalo, non esset peccatum nisi veniale, modo lumen sit cereum. Esset tamen gravis irreverentia celebrare sine manifesta necessitate cum lumine ex oleo, vel sebo, quamquam aliqui excusent a mortali ita ex devotione sacrificantem, quibus subscribit Suarez, loquendo de oleo.

87. Requiritur etiam Missale, ut memoriæ fragilitati consulatur; adeo ut cum facultas Sacerdoti cæcucienti conceditur ad faciendum Sacrum de B. Virgine, & in diebus ferialibus pro Defunctis, apponi soleat clausola: *si non sit omnino cæcus, & memoriter non recitet.* Nihilominus poterit Sacerdos ob debilitatem visus memoriter recitare, modo non sit periculum errandi; sed ob reverentiam oportet Missale in altari collocare. Denique sub mortali necessarius est Minister, & quidem masculus ex

c. 1. *de cohab. Cler.* & ex Missali Rom. An autem in gravi necessitate, v. g. dandi Viaticum liceat sine Ministro celebrare? affirmant Suarez, Lugo, & alii communiter; & Tournelius addit id quoque licere, ut populus præcepto Missæ satisfaciatur. Nec vero prohibitum est, ministrante circa altare viro, qui nesciat respondere, moniales in choro respondere. Quod si cœpta Missa, maxime si facta sit oblatio, discedat Minister, poterit Sacerdos solus proseguere Sacrificium.

88. *Quæst.* 6. An liceat celebrare capite cooperto? R. neg. ex c. *nullus de Cons. dist. 1.* ubi dicitur: *nullus Episcopus, Presbyter, aut Diaconus præsumat velato capite altari Dei assistere.* Accedit præceptum Urbani VIII. in Missali Rom. *Nemo audeat uti pileolo in celebratione Missæ, sine expressa licentia Sedis Apostolicæ.* Erit autem gravis irreverentia totam Missam capite operto dicere; non vero si usque ad Canonem, secluso scandalo. Hinc damnanda non est consuetudo aliquorum locorum, ubi ob nimium frigus, vel ob senectutem, aliumve morbum, adstantibus notum, Sacerdos cum pileolo celebrat, secluso Canone, ut animadvertit. Bened. XIV. de *Sacrif. Missæ* lib. 1. c. 7. & 9. Non licet Missam celebrare cum casarie ficta, vulgo *perruca*, ex decreto S. Rituum Cong. sine expressa facultate Sedis Apostolicæ, ut declaravit Innoc. XI. decreto 21. Martii 1689. ubi sancitum fuit, *non posse Episcopos, & Nuntios Apostolicos concedere licentiam Sacerdotibus ejusmodi comas in actu cele-*

brationis gestandi. Decretum est etiam, ut Sacerdos celebrans utatur calceis. *Rubr. Miss. Rom.*

89. *Quæst. 7.* Quale sit peccatum aliquid in Missa ex præscriptis omittere? R. ea prætermittere, quæ pertinent ad substantiam Sacrificii, esset grave peccatum, v. g. oblationem hostiæ, vel calicis, verba consecrationis, cet. Item ea, quæ spectant ad integritatem Sacrificii, ut infusionem aquæ, vestes Sacerdotales, & similia, quæ continent materiam gravem. Ritus autem, vel orationes aliquas relinquere, potest esse veniale peccatum ratione levitatis materiæ. Tale erit v. g. omittere orationes dici solitas dum Sacerdos se induit, item Gloria, vel Credo, & in Canone nomen alicujus Sancti, aliquam ex Collectis, vel Orationibus minus principalibus, denique partes alias Missæ extraordinarias, quæ non semper dicuntur; pariter mutilare verbum aliquod, salvo sensu, & secluso scandalo. Erit autem mortale, nisi excuset inadvertentia, relinquere Epistolam, Evangelium, Orationes præcipuas, fractionem hostiæ, & illius mixtionem in sanguinem, purificationem Calicis, & similia, quæ continent materiam ex se gravem.

90. Circa ritus Missæ extat Bulla S. Pii. V. ubi dicitur. *Mandantes, & omnibus districtè præcipientes in virtute S. obedientiæ, ut Missam juxta ritum, modum, & normam in Missali præscriptam decantent, ac legant.* Hinc probabiliter multi docent graviter peccare Sacerdotem, qui nimis festinanter, & absque debita reverentia Sacrum peragat, tum quia non po-

test non omittere cæremonias aliquas ab Ecclesia præscriptas, tum quia etsi omnino non omittat eas non præstat cum reverentia, & gravitate, quam postulat majestas Sacrificii; tum denique ratione scandali, quod populo præbetur. Quantum autem temporis spatium impendi oporteat, non est facile definire, cum alii sint aliis tardiores tum in pronuntiatione, tum in gestibus, & actionibus. *Bened. XIV. Notif. 34* ait, Missam nec debere esse breviorē triente, nec hora dimidia longiorē. Itaque a gravi peccato non facile excusatur Sacerdos, qui infra quadrantem eam absolvit ex rationibus nuper adductis.

91. *Quæst. 8.* An, & quale sit peccatum, aliquid addere, vel mutare? R. 1. aliquid addere animo introducendi ritus novos, est mortale peccatum, sicut & novas addere publicas preces in Missa saltem solemnī. Ex devotione tamen privata collectas addere, non est nisi venialis culpa; imo & nulla erit, si gravis sit causa, vel necessitas. Mutare Missam, & unam pro alia legere sine gravi causa non licet; non erit tamen gravis culpa, secluso contemptu, vel scandalo, a quo difficile excusari potest qui in diebus vetitis celebrat Missam publicam *Votiva*, aut de *Requiem*, nisi ob graves causas. Quibus autem diebus id liceat, vide apud Auctorem, qui & ratione eas celebrandi docet, & plura affert decreta S. Cong. ad Missas spectantia.

Alex. VIII. Prop. IIII. lib. IV. tit. 1. c. 1. §. 1. de officio Sacerdotis.